

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

לז

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

לכהן : יא ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים לקדש בכל ואשר צויתך ועשו : פ יב ויאמר יהוה אל משה לאמר : יג ואתה דבר אל בני ישראל לאמר אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדעת כי אני יהוה מקדשכם : יד ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העשה בה מלאכה ונקרתה הנפש ההוא מקרב עמיה : טו ששבת ימים יעשה מלאכה ובימים השביעי שבת שבתון קדש ליהוה כל העשה מלאכה ביום השבת מות יומת : טז ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדעתם בקיר עולם : יז ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם כי ששבת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש : ס יח ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לתת העדת לתת אבן כתבים באצבע אלהים : לב א וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר ויקהל העם ער אהרן ויאמרו אליו

קמ"ב כ"ק

שני

לב

לשמשא : יא וית משחא דרבותא וית קטורת בוסמיא לקודשא ככל דיפקדתך ועבדון : יב ויאמר יי למשה למימר : יג ואת מליל גס בני ישראל קמימר ברם ית יומי שביא דיילי תסרון ארי את היא בין מימרי וביניכון לדריכון למידע ארי אגא יי מקדשכון : יד ותסרון ית שבתא ארי קודשא היא לכון דיחלינה איתקטלא ויתקטיל ארי כל דיגביד בה עיבדתא וישתיצי אנשא ההיא מנו עמיה : טו שימא יומין התעביד עבדתא וביומא שביעאה שבת שבתא קודשא קדש יי קלי דיגביד עיבדתא ביומא דשבתא אתקטלא ויתקטיל : טז ויטרון בני ישראל ית שבתא למעבד ית שבתא לדריהון קים עלם : יז בין מימרי ובין בני ישראל את היא לעלם ארי שימא יומין עבד יי ית שמיא וית ארעא וביומא שביעאה שבת ונח : יח ויהב למשה כד שיצי למלקא עמיה בטורא דסיני תרין לוחי סהרותא לוחי אבנא כתבין באצבעא דוי : א וחא עמא ארי אחר משה למיחת מן טורא

קום

רשי

ואתכניש

בתרגום של קלעים ותרגום של מכבר שהיו ארונים בחוש עשויים נקבים נקבים לוי דין כלע"ו : (יא) ואת קטרת הסמים לקדש - לזון הקטרת הסיכל שהיא חם : (יג) ואתה דבר אל בני ישראל - ואתה חף על פי שהפקדתך ללוחים על מלאכת המשכן אליהם בעיניך לדעת את השבת מפני אותה מלאכה : אך את שבתותי השמורו : חף על פי שיהיו רדוסין ודריין מריוות המלאכה שבת אל תדמה מפנימה לכין ורקין מעוטין לחצט סכח מעלאת המשכן : כי אות היא בני וביניכם - אות גדולה היא כי ינינו שבתתי בכס בהכחילי לכם את יום מנוחת למנוחה : לדעת - האמות בה כי אכיה מקדשכם : (יד) מות יומת - אס יס עדים והתראה : ונכרתה - כל התראה : מחלליה - הנהג סחול בקדושתה : (טו) שבת שבתון - מנוחת מרנוע ולא מנוחת עראי : קודש לה - שמירת קדושתה לשמי ובנותי : (יז) וינפש - כתרנומוכח וכל לזון כוסהויל לזון נפש שמיס נפשו ונשותו בהרגיעו מטורח המלאכה וחי שכתוב בו ישעיהו (ט) לא ייגע ולא ייגע וכל פעלו כמאמר הכתוב מנוחה למנוח לשכר האון מה שהיא יכולה לשחוט : (יח) ויהן אל משה וגו' - אין ומוקדס ומאמר כתורה עעשה העגל קודם לזון מלאכת המשכן ימים רבים היה סהר ט"ז בתמו

יא ונת משח רבותא ונת הטורת בוסמא לקודשא חי ככל מה דפקודתך יעבדו : יב ואמר יי וגו' :
 יג ואתה תטיל עס כני ישראל למימר כבם ית ימי שפיא די לי תנטרוו ארום את הוא בין מימרי וביניכון
 למידוע ארום אנה הוא יי מקדישכון : יד ותנטרוו ית שבתא ארום קודשא היא לכוו כל נפסיגה איתקטלא
 איתקטיל ארום כל מאן דיעביד בה עיבדמא וישיגי בר גשא בהרא כעמיה : טו שותא יומין ותעביד עיבדמא
 רביקא שביעאה שבת שבתא קודשא קדם יי כל מאן דיעביד עיבדמא רביקא דשבתא איתקטלא ותקטיל במטלות
 אבניו : טז וינטרוו בני ישראל ית שבתא למעבד מפנתי שבתא לדגיהון קדם עלם : יז בין מימרי רבין בני
 ישראל את היא לעלם ארום בשימא יומין ברא יי ושכליל ית שמיא ונת ארעא רביקא שביעאה שבת ונת :
 יח ויתב למשה בד פסק למללא עמיה בטוורא דסיני תרין לוחי פתרתא לוחי דאבן פסירגון מכורסי יקרא
 בתקלחון ארבעין פאין קמבין בארבעא ביי : א וחקא עמא ארום אשתי משה מן למיחות מן טוורא ואתפגיש
 עמא על אחרו בן תמון דעבה זיקנא דקבע להון ואל פטנא ונאטעניו וחדר לבהון והוהין וצמר ליה קום עיבד לנא
 בתלו דישילן קדמנא ארום דין משרה גברא דאחקנא מארעא דמצינא אשפלתב בטוורא דאישא מצלתקא מן קדם יי

לא

רשי

בשתכרו הלוחות וכיום הכפורים נתרצה הקב"ה לישראל ולמחרת התמילו כנדבת המושכן והקום באחד בניסן (ל"ג טוכא דילמא הכל
 כסדר וזווי הקדוש ברוך הוא למשה היה בארבעים ימים הראשונים טרם עשותם העגל וקודם רדתו מההר עשו את העגל ומשה לא
 הגיד לישראל זווי המושכן עד למחרת יום הכפורים שהיו ישראל מרונים להקדוש ברוך הוא . וכן הוא בהדיא בוהר ויקהל אשר על כן
 בזווי הקב"ה כתיב מזה כל איש דהיינו נס ערב רכ כמו שדרשו רבותינו ו"ל איש איש מלמד וכו' . ומושה בזווי אחר לישראל קחו
 מאתכם דווקא ולא מערב רב לפי שהם גרמו במימים וק"ב) : פבלותו ככלתו כתיב חסר שמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן
 שלא היה יכול ללמוד כולה בזמן מועט כזה . דבר אחר מזה כלה ונתקשטת ככ"ד קאטוין הן האמורים בספר ישעיה ח"ת ת"ח לר"ך
 בתי ככ"ד פורים : לדבר אחר . החקים והעשפים שכולם המעשפים : לדבר אחר . מלמד שהיה משה שומע מפי הבכורה
 וחורין וסוין את ההלכה מיהם יחד : לוחות . למת כתיב שהיו שתיין שוות : (א) כי בשיש משה . כתרגומו לשון איחור
 וכן (שופטים ה') כש רכבו (שם ג') ויחילו עד כוש כי כעלה משה להר אחר להם (שבת פ"ט) לסוף ארבעים יום איני באכתוך
 ו' שעות כסבורים הם שאלתו יום שעלה מן המצין הוא הוא אחר להם שלמים ארבעים יום ולילו עמו יום עלייתו אין לילו עמו כו' בסוין עלה
 נמנא יום ארבעים כשענה עשר בתמון כ"ו נא טען וערבך את העולם והראה דמות חשך ואפלה וערכוכיא לומר ודאי משה נת לכך
 בא ערכוכיא לעולם אחר להם מות משה שכבר באו שש שעות ולא בא וכולי כדאיתא במ"ש : (דף פט) וא"ל לומר שלא טעו אלא
 ביום המושכן בין קודם חלות בין לאחר חלות שהרי לא ירד משה עד יום המחרת שנאמר וישכיוו מנוחת ויעלו עולות : אשר ילכו
 לפנינו . אלוהות הרבה היו להם : כי זה משה האיש . כעין דמות נפש הראה להם השאן שגשאין אותו באור רקיע השמים :
 אשר

רשב"ם

תכלת בני ארבעין כנד תולעת שני : וזאתו כנדים עשויים כעין שרד וקליעות : (יג) אך את שבתותי . אטילו מלאת המושכן
 לא תעשו כשבת . כי אית היא . שאתם שוכתים מוותי לפי שאתם עמי : (א) אשר ילכו לפניו . כעין תרפים העשויים כשכספות
 שגידו לרביהם : (ד) וינר

מכלל יופי

עשוין כמין קלעים דמהרמיון סרדין : (יג) (אך) . פירוש אבל וענינו אין זה הדבר לבד כי גם זה : (טז) (יעשה
 מלאכה) . בא לנקבה כלשון זכר ולא שיהיה לשון זה
 נופל על זה אלא יש בו דבר נסתר נופל ולא פירש אורו
 ובפירוש שמואל ט' וכתב כי רוצה בו על הענין וכן במדרשים
 ב' : (שבת שבתון) . דרך העברים להוסיף אורחות
 להקטין כמו אישון האמינו וכן כאן אמר שבת על יום
 השבת מערב עד ערב ושבתון על התוספת שמוסיפין מחול
 על הקדש וכן דרך לשון הלעז שמוסיפין אותיות להקטין :
 (טז) (לעשות את השבת) . לרנקנו ור' שמרו :
 (לדרתם) . בא כסימן רבוי הנקבות לבד : (יז) (שבת) .

ענינו הבטלה והפסק הדבר : (וינפש) . נה ודבריה תורה
 כלשון בני אדם :
לב (א) (כיבשש) . ענין איחור והוא פועל עבר מן
 המרובע בשקל כונן במלבים ב' סימן ח' :
הנה בעל ספר הכור בשכחו את ישראל הקשה לו הכוזבי מענין
 העגל שעשה והוא השיבו כדכרס לחים ופיס שעון העגל
 היה חטא שהגדילוהו עליהם לגדולתם והגדול הוא שחטאו ספורים
 והעד כגדולתם שהם יתברך חסר בהם לעס חסין כל אשר האומות
 וחל הענין האלהי על עמונס עד שהגיעו כלם למעלת הנבואה ועבר
 הענין אל נשיהם להיות גם המה נביאות בהיות קודם הזמן ההוא
 הנבואה בלתי נמלאת אלא כמחירים כאלם הראשון שהיה ככלית
 הפליות

קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו
כי יזרע משה האיש אשר העלנו מארץ
מצרים לא ידענו מה יהיה לו: ב ויאמר
אלהם אהרן פרקו נומי הנהב אשר באונו
נשיכם בניכם ובנותיכם והביאו אלי:

ג ויתפרקו כל העם את נומי הנהב
אשר באוניהם וביאו אל אהרן: ד ונקח
מידם ויצר אתו בחרט ויעשהו עגל מסכה
ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלך
מארץ מצרים: ה וירא אהרן ובן מזבח
לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג ליהוה מקר:
ו וישלימו מקהלת ויעלו על תנוגשו
שלמים וישב העם לאכל ושתו ונקמו
לצחק: ז וידבר יהוה אל משה
לקרר כי שחרת עמך אשר העלית מארץ

מצרים

רשי

משה

ואתכניש עמא על אהרן ויאמרו ליה קום
עביד לנו דתקן דיהכין קדמנא ארי רון
משה נבא די אסקנא מארעא דמצרים
לא ידענא מה יהיה ליה: ב ויאמר להו
אהרן פריקו קדשי דנהבא די באודני נשיכו
בניכו ובנותיכו ואיתו לי: ג ואתפריקו
כל עמא ית קדשי דנהבא די באודניהו
ואיתאו לנת אהרן: ד ונסיב מידיהו
וצר יתיה בזיפא ועבדיה עגל מסכה ויאמר
אילין דחלקך ישראל דאסקו מארעא
דמצרים: ה וחזא אהרן ובנא מדבחה
קדמוהי וקרא אהרן ואמר חגא קדמיה
מקר: ו ויאקדו ביומא דבתרוהי ואסיקו
עלון וקריבו גבסין ואסחר עמא למיבד
ולמשתי וקמו לחיבא: ז ומליל יי עמי

אשר העלנו מארץ מצרים . ויהי עזרה לנו דרך אשר נעלה בה עתה נריבין לנו לאלוהות אשר ילכו לפנינו : (ב) באנו
נשיבם . אשר חרין כלבו הנשים והילדים חסים בתכשיטין שחא יתעבכ הדבר בתוך כך יכא משה והס לא הויתינו ופרקו עגל
עלנו : פרקו . לשון נזוי עוגרת פרק ליחיד כמו ברכו עוגרת כרך : (ד) : (ג) ויתפרקו . לשון פריקת מסא כשנעלם
עלזניהם נחלו הם מעורקים עמוניהם דיעקרו רכלע"ו : את נומי . כמו מנומי כמו (שמות ט) כאלתי את העיר ון העיר :
(ד) ויצר אותו בחרט . יס לתרגומו כשני פנים האחד ויצר לשון קשירה . בחרט לשון סודר כמו (ישעיה ג) המטפחת והחרשין
(מלכים ב ה) ויצו ככרם כסף בזני חייטין . והס ויצר לשון נורה בחרט כליו חומות הצורפין (ה) שמורטין וחורטין כו צורות כזה
כעט סופר החורט אותיות בלותות וסנקסן כמו (ישעיה ה) וכעט עליו בחרט חנוס והושת"ח וצר יתיה כויפח לשון יונק אוח כלי חומט
שמורטין כו כזה אותיות וסקדים שקורין כלע"ו ו"ל ומויפין על ידו חותמות : עגל מסכה . כיון שהשלימו לאור כבוד כלו מכשפי עוב
רכ שעלו עתהס מתורים ועשהו ככשפים ויש חומרים מיכה היה שם שחא מתוך דמוסי כנין שחא מכין כי במצרים ויהי בידו שם ועט שכתב
לו עשה עלה סוד עלה סוד להעלות ארוננו של יוסף מתוך נילוס והשליכו לתוך הכור וילא היגל (סנהדרין קא) : מסכה . לשון ויתכת דבר
אחר ק"ה קטריין וכהיו בו בגימטריא של מסכה : אלה אלהיך . ולא נאמר אלה אלהינו מכלן שעי"כ רכ שעלו מצרים הם שקבלו על
אהרן וכס שעשהו ולאחר כך העשו את ישראל אחריו : (ה) וירא אהרן . שהיה כבודו מייס שנאמר (תהלים קו) כתבית סוד
אוכל עשב ורזה שהעלית מעשה שטן ולא היה לו פה לדמות לגמרי : ויבן מזבח . לדחותם : ויקרא חג לה' מחר . ולא היוס שחא יס
תסה קודם שיעבדוהו זה פשוט . ועוד שזו ביקורת רבה דברים הרבה ר"ח אהרן ר"ח חור כן אחינו שהיה מוכיחן והרגוהו וזה ויבן (לשן
סנה) מזבח לפניו (ויבן מזבח לפניו) ועוד ר"ח ואמר מוטם שיתלה כי הם חון ולא כהם ועוד ר"ח ואמר הם הם כונים אותו המזבח זה מנח
קרור וזה מביא חבן ומנחת מלאתן : שהיה כבת ח' מתוך שאני כונה אחיו ואני מתעגל כחלאתו בין כך ובין כך משה כח :
חג לה' . כלכו היה לשמי' בטוח היה שיכא משה ויעבדוהו המקום : (ו) וישבימו . השטן ורוס כדי שיטטאו . לצחק . יש
באשמע הזה גלוי עריות כמו זאמר (בראשית לט) ללחק בו וספי"כ דמיס כמו זאמר (שכזאל ב) יקומו הנערים ויחקו לפני
לך כאן כה"ג חור . (ז) וידבר . לשון קושי הוא כמו (בראשית מב) וידבר אתם קשות : לקרר . (ברכות לב) ר"ל
תדולתך לא תתילך גדולה אלא בטובים כחומה שעה נתגדה משה ופס"ד שלמעלה : שחה עמך . שחת העם לא נאמר אלא

לא אשתמוך עמא מה תוח ליה בסיפיה : ב ואמר להון וגוי ואיתו לוחמי : ג וסריבו נשיא למיתו פבשיטוח
 לגבריהון רמון עד פריקו כל עמא וגוי : ד ונסיב מדיהון וצר ימיה בשושיפא ורקתה ויהי בטרפרא נעבדה עיגל
 בתקא ונאמר אליו בתלמד ישראל דתנא קדיק מארעא
 דמזבובים : ה ותקא אחרו ית חור נכיס קדמוי ורחיל
 ונבא מדקחא קדמוי וקרא אחרו בקל עצים ואמר חנא :
 מיתר מאקסרת קטול בעלוי דקבוי אליו דקפריו בקמריהון
 ופרגו עקר שבינתי : בעיגלא הדיו : ו ואקדמו
 כיוקא תרא ואסיקו וגוי וקמו להון למנחא בפרלקחא נוקראה : ז ובגיל י"ע עט משרה אהל חורת מן רבות

באר רחובות רדוקי רשיי

וסך תמלא דעות אחרות כמלת לא ייפך : (ד) הוצרכת לדעת כייה בנין אחד נקרא פועל הדגש כעבור כי תמיד
 דגש תוך אות אמצעית השורש ומורה חזקת עונם הפעולה והלון מזה הבנין הוא כזה פקד פתח תחת הפ"א ודגש תוך הקוף איננו כשורש
 שרק אות אמצעית מן השורש היא ר"י ודין הריש שאינה מקבלת דגש אות לטרף הדגש אל תחת הפתח ונעשה משניהם קוץ
 מה פקד במקום פקד ולרבים פקדו במקום פקדו וכיון שכן תתעורר המלה עם חלת פקדו לשון עבר ואקוץ שבה היא מלך הדין
 ולא מלך הכירוף וכן כוונת המאמר על לשון נוו כי אחר מזה להס לכן קאמר רש"י
 לשון נוו ורעה לומר הקוץ כמלת פקדו היא מלך הכירוף והלמת הדגש ולא מלך הדין ועל דרך זה אלת פקדו כיגס בה אות אמצעית
 היא ריש : (ה) רעה לומר ללשון ראשון כמלת וינר הוא השורש ערר ומלא כדכרי רז"ל נדורים וקסורים וללשון
 זה

רשבים

(ד) וינר אותו כחרט . והנה לקח מיד כל אחד ויבין אותו וקשר את כולם ככנף עד שעשו דפוס של חמר ושל שעור כדרך
 המתכין ועשו בו צורת עגל והשליכו הזהב בתוכו ונעשה עגל . כדכתיב ואשליכהו כאז וינל העגל הזה . וכתוב וינר ככרים כסף
 בשני חרטים : אלה אלהיך ישראל אשר העלון . וכי שוטים היו שלא היו יודעים שעגל זה שמלך היס לא יעלוס חמרים אלא כל עובדי
 עבו"ם יודעים שאלהינו בשמים כרא את היגולס אך כזה היו שוטים שהתדפים יש בהם רוח טומאה כמו הנכחיים שיש בהם רוח הקדש
 וקסורים שעגל שהיה נדבר ברוח הטומאה כאלו היה נדבר ברוח הקדש שמתעלה ולכן אומרים אלה אלהיך ישראל אשר העלון :

מבלל יופי

היו עושים צורות לעבוד אותן ואלו היה חטאת שעשו בית צדוקים
 לעבוד השם לכיון אליו ולהקריב בו קרבנות ולכבדו לא היה דבר זר
 ומזונה מאלו אלו חפשי שאכתנו כוהנים היוס לעשות צמים להתפלל
 ולהתברך בהם ונאמר שהשכינה מלה בהם ומלכתי אלהים חונים
 פכינותיהם ולולא הנורך להתחברות קהלנו היה הדבר הזה נכרי
 כאשר היה ימי המלכות שהיו מומין במקריבים כצמות והיו חסידיו
 המלכים הורסים אותם כדי שלא יגדילו וולתי הכית אשר בחר בו
 השם והתכונה אשר לזה כה ולא היו כה הכרובים דבר נכרי לפי
 שזה השם בהם והנה יורה על מיעוט החוטאים שהיו בעגל שהם נהרגו
 כלם והיו כאלשת לפי איש ולא פסק הקו מלרדת להונתם והענין למוקף
 עליהם ועמוד האש להאיר להם והנכונה מתעודת כוניהם ולא נעדר
 מהם דבר מכל אשר נתן להם האלהים וולת שתי הנומות ששבר חשה
 והושכלהם והו כללות דכרי פי תכס חן : ור"ל אמרו שהעבר רכ
 עבדו את העגל ואמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלון מארץ
 מצרים ונאמס כל העם על שלא מיתו בידם והיכה דברים כאמרו
 כזה הענין ואין להאריך :

(ב) פדקו . ענינו הפרשת דבר מדבר וכיון חפדקו :
 (ד) ויצר . ענין צורה : (בחרט) . הווא עט
 סופרים . ריש מפרשים בדפוס : (לצחק) . ענינו
 השעשוע והשכחה : (י) כישחה) . פירוש שהיה
 דרכו

מצרים: ח קרו מהר מן-ההר אשר צויתם עשו להם עגל מסכה וישתחוו-לו ויזבחו-לו ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: ט ויאמר יהוה אל-משה באיתי את-העם הזה והנה עם-קשה-עורף הוא: י ועתה הניחה לי ויחר-אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול: יא ויחל משה את-פני יהוה אלהיו ויאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה: יב למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם להרג אתם בהרים ולכלתם מעל פני האדמה שוב מחרון אפך והנחם על-הרעה לעמך: יג זכר לאברהם ליוצאך ולישראל עבדך אשר נשבעת לדתם בך ותדבר אלהים ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים וכל-הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעלם: יד וינחם יהוה על-הרעה אשר דבר לעשות לעמו: פ טו ויפן וירד משה מן-ההר ושני לחת העדר בידו לחת כתבים משני עבריהם מזה ומזה הם כתבים: טז והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על-הלחת: יז וישמע יהושע את-קול העם ברעה ויאמר אל-משה קול מלחמה במחנה: יח ויאמר אין קול צנות גבולה ואין קול צנות חלושה קול צנות אנכי

יב

ברעו קרי

משה איז-לחות ארי חבילו עמך דאסיקתא מארעא דמצרים: ח סטו בפריע מן-אורחא די פקידמינון עבדו להון עגל מתקא וסגידו-ליה ודבחו ליה ואמרו אילין דחלקך ישראל די אסקוד מארעא דמצרים: ט ויאמר יי למשה גלי-קדמי נת-עמא דהין והא עם-קשי-קדל הוא: י וכען אנח-בעורתך מן-קדמי ונתקף-רוגזי ברעו ואישיצינון ואעביד יתך לעם סני: יא וצלו משה קדם יי אלהיה ויאמר למא יי ותקוף רוגזך בעמך די אסיקתא מארעא דמצרים בחיל רב ובידא דתקיפא: יב למא וימרון מצראי למימר בבישא אפיקינן לקפלא יתהון ביג-טוריא ולשיציותהון מעל אפי ארעא טוב מתקוף רוגזך ואתיב מן-בשעתא דחשיבתא למעבר לעמך: יג אדבר לאברהם ליוצאך ולישראל עבדך די קיימתא להון במימרך ומלילתא עמהון אסגי ית-בניכון ככוכבי שמיא וכל-ארעא דרא די אמרית אתן לבניכון ויחסנון לעלם: יד וקב יי מן-בשעתא די מליל למעבר לעמיה: טו ואתפני ונחת משה מן-טורא וחרון לוחי סהרותא בידיה לוחי כתיבין מתרון עיבריהון מקא ומקא אינון כתיבין: טז ולוחיא עובדא דיי אנון וכתבא כתבא דיי הוא מפרש על לוחיא: יז ושמע יהושע ית-קל עמא כד-מובבין ויאמר למשה קד-קרבא במשריתא: יח ויאמר לא קל גברין דנצחין

משה איז-לחות ארי חבילו עמך דאסיקתא מארעא דמצרים: ח סטו בפריע מן-אורחא די פקידמינון עבדו להון עגל מתקא וסגידו-ליה ודבחו ליה ואמרו אילין דחלקך ישראל די אסקוד מארעא דמצרים: ט ויאמר יי למשה גלי-קדמי נת-עמא דהין והא עם-קשי-קדל הוא: י וכען אנח-בעורתך מן-קדמי ונתקף-רוגזי ברעו ואישיצינון ואעביד יתך לעם סני: יא וצלו משה קדם יי אלהיה ויאמר למא יי ותקוף רוגזך בעמך די אסיקתא מארעא דמצרים בחיל רב ובידא דתקיפא: יב למא וימרון מצראי למימר בבישא אפיקינן לקפלא יתהון ביג-טוריא ולשיציותהון מעל אפי ארעא טוב מתקוף רוגזך ואתיב מן-בשעתא דחשיבתא למעבר לעמך: יג אדבר לאברהם ליוצאך ולישראל עבדך די קיימתא להון במימרך ומלילתא עמהון אסגי ית-בניכון ככוכבי שמיא וכל-ארעא דרא די אמרית אתן לבניכון ויחסנון לעלם: יד וקב יי מן-בשעתא די מליל למעבר לעמיה: טו ואתפני ונחת משה מן-טורא וחרון לוחי סהרותא בידיה לוחי כתיבין מתרון עיבריהון מקא ומקא אינון כתיבין: טז ולוחיא עובדא דיי אנון וכתבא כתבא דיי הוא מפרש על לוחיא: יז ושמע יהושע ית-קל עמא כד-מובבין ויאמר למשה קד-קרבא במשריתא: יח ויאמר לא קל גברין דנצחין

קדרי דלא יהיבית לך רבימא אלתו בני ישראל וקדרי חבילו עזבדיהון עמד דאפיקתא מארעא דמערב : ח סטר
 בפריע מן אורקא רפיקדמיגין בסיני לא מעבדון לבון אצלם ועזבדו וכל דמו וקדרי לחון עגיל מתקא וסגדו ליה
 ודקרו ליה וצבדו קדמו אליו וגו' : ט ואמר : למשה גלי קדמי ודוקהון דעמא דבין וקא עם קשי קדל הוא :
 וקדרי אנה בעותק וקא תפגין עליהון קדמי וצרבח דמו אשתא פקיפתא בהון וגו' : יא ואתחלתל משה מן
 דמיתא ושרי לצלצה קדם : אלהיה ואמר למא : וקופ רוקד דעמד דהנפקת מארעא וגו' : יב למא דין וקדרי
 מצראי דמשפירין למימר בבישא אנפיקיגין לקסלא יתחון בני טונוביא חביר וקדמו ושרין וסיני וקגון לשיצאה
 ותהון מעל אנפי ארעא תוב מתקופ רוקד ויהו תהו קדמך על בישתא דמלילת למעבד לעמד : יג הו קדרי
 לצבדקם ליצחק ולישראל עבדך דמיקתא לרוחן במיקדך ומלילתא לחום אפני ית דגיכוו הי דכוכבי שמיא וכל ארעא
 הדיא דאמריה לבון איתו דגיכוו וקסגון לעלם : יד ותהו תהו מן קדם : על בישתא דחשיב למעבד לעמיה :

טו ואתפני וקת משה מן טונובא ותחין לוחי סתורקא כידיה לוחין פתיכוו מתרון
 ציטריהון מיבא ומיבא אינו כתיבין : טז ולתתא עובדא דין הינו וכתבא וגו' :
 יז ושמע יהושע ית קל עמא פד קבכין בתדוא קדם עגלא ואמר למשה קל
 פדרי קרבא במשירתא : יח ואמר לא קל גידרו ודצחיו בסדרי קרבא ולא קל
 חלשין דמתנצחין מן בעלי דבכיהון בסדרי קרבא קל פקחי פולקתא נוקרעה ומתנבן

ירושלמי
 קבועשין :
 קל מקלסין בפולקתא
 נוקרעה :
 קדמא

רשי"ו

עמד ערב רב סקבלת מועדן ויירת' ולא נמלכת כי ואורת טוב שידכו גרים כשכינה הם שמתו והשחיתו : (ט) קשה עורף
 מחזרין קשי ערפס לבגד מוכיחיהם ומחיהם לשמוע : (ז) הגיתה לי עדיין לא שמענו שנתפלל משה עליהם והוא חומר הניחה לי אלה
 כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו שאם יתפלל עליהם לא יכלם (שמ"ר) : (יא) למה ה' יחרה אפך כלום ויתקנה אלה
 חכם כחכם גבור כגבור : (יב) והנחם התעשת מחסכה אחרת להטיח להם (ו) על הרעה אחר חשבת להם :
 (יג) זכור לאברהם (ש"ר) אס עבדו על עשרת הדברות אברהם אביהם נתנסה בעשר נסיונות ועדין לא קבל סכרו תנהו לו
 ולא עשר בעשר : לאברהם ליצחק ולישראל (ש"ר) אס לשדפה הם זכור לאברהם שוקר עזמו לישרף עלין כאור כשדים אס
 להריגה זכור ליצחק שפטט מוראו לעקידה אס לגלות זכור ליעקב שגלה לחרון ואס אינו נלווין בזכותן מה איה חומר לי ואעשה אותך לגוי גדול
 ואס כסא של ג' רגלים אינו עומד למיך בשעת כעסך ק"ו לכסא של רגל אחד (ברכות ל"ר) אשר נשבעת להם כך לא נשבעת
 להם בדבר שהוא כלה לא כשמים ולא בארץ לא כהרים ולא כנבעות אלא כך שאתה קיים וסוכותך קיימת לעולם שאומר (בראשית כב)
 כי נשבעת נאס ה' וליצחק כאמר (שם כג) והקיימת את שבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך וליעקב כאמר (שם לה) חייך אל
 שדיסרה ורכה נשבע לוי באל שדי : (טז) משיני עברוהם היו אותיות נקודות ומוצא נסים הוא (שבת קד) : (יז) מועשה
 אלהים המה כושטו הוא ככדודי עשין ד"א כאלס האומר לחבירו כל עסקיו של פלוני כמלאת פלוני כך כל שעשועיו של הקדוש
 בתורה : חרות לשון חרות וחרת אחד הוא שניהם לשון חיקוק חט"ו כלעז : (יז) ברעה כהריעו שהיו מריעים ושחחים
 ומוחיס : (יח) אין קול ענות גבורה אין קול הנה נראת קול עניית גבורים הצועקים נחון ולא קול חלשים הצועקים ווי אוניסה
 קול

באר רחובות דקדוקי רשי"ו

וללשון זה מלת בחרט הוא ענין סודר ויזר (ער כעדת אין בחרט אין איין טוד) וללשון השני מולת ויזר הוא השורש יזר מן לשון כלל כלי ויזר ומלת
 בחרט הוא שם דבר לחמד מכלי אומנות הנורפין ויזר (אונ' ער פאריועט בחרט אין איין פארס) : (ז) כעבור מלת התעשת כר"ט הוא
 ענין

רשב"ם

כלומה רוח הקדש יש בו וכאלו רוח הקדש הולך לפניו וכן לכן אמר על התרומם למה נגבת את אלהי ולנסית בו את ישראל נתן בו
 רוח הטומאה של עונו מיני חכמות ואס וידעו כי כו להכחיש פוליא של מועלה ולהניד נולדות לדעת אס היו תמים לה' אלהיהם
 ולא יהיה בהם נועון ונחש וסכף ולא מחזין ללות ומזפת של רוח כנולת הטומאה כדכתיב כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת אם
 יסכם אהביכם את ה' אלהיכם וגו' : וירח משה את העם כי ברע הוא : (יא) עמד אשר הולאת עמד ולא עמי אשר הולאת
 ולא אני העליתי אלה אתם למה יחמדו עשה למען שחך שלא יתחלל : (טז) מועשה אלהים המה ולא פסל אותם עשה אכל האחרונים
 כעוס בהם פסל כך : חרות כמו חרות : (יח) חלושה נחון כדכתיב ויחלוש יחושע : וישלך

מכלל יופי

דרכו ומעשיו : (טז) (והמוכתב) שם על הכריכה שם ענין תרועה שהיא השמעת הקול בתרועה לשמחה :
 עצמה : (חרות) כשעם חקוק : (יז) (ברעה) (יח) אין קול ענות גבורה ואין קול ענות שנידח
 מקור

נד ז

אָנְכִי שְׁמִיעַ : יֵשׁ וַיְהִי כַאֲשֶׁר קָרַב אֶל־
הַמַּחֲנֶה וַיֵּרָא אֶת־הַעֲגֹל וּמַחֲלַת וַיַּחֲרֹ־אֶף
מֹשֶׁה וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת־הַלַּהֹט וַיִּשְׁבֵּר אֹתָם
תַּחַת הַהָר : כ וַיִּקַּח אֶת־הַעֲגֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ
וַיִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ וַיִּשְׁתַּח עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיֹּזַר עַל־
פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשָּׂק אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :

מידיו קרי

כֹּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֹהֲרֹן מַה־עָשִׂיתָ
לָךְ הַיְגָם הַזֶּה כִּי־הִבַּאתָ עָלָיו חַטָּאת גְּדוֹלָה :
כב וַיֹּאמֶר אֹהֲרֹן אֶל־יְחִיזְכָּר אָף אֲדַגֵּן אִתָּהּ
וַיִּדְעַת אֶת הַיְגָם כִּי בָרַע הוּא : כג וַיֹּאמְרוּ
לִי עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכּוּ לִפְנֵינוּ
כִּי־זָה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הִעֲלָנוּ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לֹא יִדְעֵנוּ מַה־הָיָה לוֹ : כד וַיֹּאמֶר
לְהֵם לְמִי זָהב הַתְּפָרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וְאֶשְׁלַכְהוּ
בְּאֵשׁ וַיֵּצֵא הַעֲגֹל הַזֶּה : כה וַיֵּרָא מֹשֶׁה
אֶת־הַיְגָם כִּי פָרַע הוּא כִּי־פָרַעַתָּה אֹהֲרֹן
לְשִׁמְצָה בְּקַמְיֹהֶם : כו וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר
הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִיהָוָה אֵלָי וַיִּאֲסְפוּ אֵלָיו
כָּל־בְּנֵי לֵוִי : כז וַיֹּאמֶר לְהֵם כֹּה־אָמַר
יְהוָה

דַּנְּצַחֲיִן בְּקַרְבָּא וְאֶף־לֹא קָל חֲלָשִׁין דְּמַתְּכִין
קָל דְּמַתְּיָבִין אֲנָא שְׁמִיעַ : יֵשׁ וַהֲוָה כִּד
קָרִיב לְמִשְׁרִיתָא נְחֹזָא יֵרֵת־עֲגֹלָה וְחֲנִינִין
וְתִקְיָה־רוּגְזָא דְּמֹשֶׁה וְרָמָא מִירוּהִי יֵרֵת־
לוֹחֲמָא וְתִבְרַן יִתְהוֹן בְּשִׁפּוּלֵי טוּרְרָא :

כ וַיִּסִּיב יֵת־עֲגֹלָא דִּי עֲבָדוּ וְאֹקִיד בְּנוֹרָא
וְשָׂף עַד־דַּחֲהָה דְּקִיק וַיֵּרָא עַל־אִפֵּי מֹשֶׁה
וְאִשְׁקִי יֵת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : כא וַאֲמַר מֹשֶׁה
לְאֹהֲרֹן מַה־עָבַד לָךְ עָמַד הָרִין אֲרִי־אִיתִיקָא
עֲלוּהִי חֻבָּא רַבָּא : כב וַאֲמַר אֹהֲרֹן לֹא־
יִתְקִיף רוּגְזָא דְּרַבּוּנִי אֶת יַדְעָתָא יֵרֵת־עָמַד
אֲרִי בְּבִישׁ הוּא : כג וַאֲמָרוּ לוֹ עִיבִיד־לָנוּ
דְּחֲלָן דִּיהֲקֵן קְרַמְנָא אֲרִי־דִין מֹשֶׁה גְּבָרָא
דִּי אֶסְקֵנָא מֵאֶרְצָא דְּמִצְרַיִם לֹא יִדְעֵנָא מַה
הָיָה לוֹה : כד וַאֲמַרִית לְהוֹן לְמֵאֵן דְּהִבַּת
פְּרִיקוּ וַיִּתְּבוּ־לִי וְרַמְיָתִיה בְּנוֹרָא וְנִפְקַע עֲגֹלָה
הָרִין : כה וְחֲנָא מֹשֶׁה יֵת־עָמַד אֲרִי בְּשִׁל
הוּא אֲרִי־בְּשִׁילֵינוּ אֹהֲרֹן לְאֶסְבוּתֵהוֹן שׁוּמֵן
בִּישׁ בְּדַרְיָהוֹן : כו וְקָם מֹשֶׁה בְּתַרְגֵּי
מִשְׁרִיתָא וַאֲמַר מֵאֵן דְּחֲלָיֵא־בְּנֵי יִתְהוֹן לְוִי
וַאֲמַר לְהוֹן כְּדָנֹן־אָמַר וַיֵּ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל שְׁמִיעַ

וַאֲתִכְנִישׁוּ לְנֹתִיהָ כָּל־בְּנֵי לֵוִי : כז

גבר רש"י
קול ענות . קול חרושין ונדוכין המענין את נפש שומעין כשנאמר לו (ו) : (יש) וישלח מידיו וגו' . (שבה סכפו) אה
מה מסת שיהא חזק מן האלות אחרים תורה כל כו ככר לא יאכלנו התורה ללה כאן וכל ישראל הסומדים ואתנה להם : תחת ההר . לנה
סהר : (ב) זור . לזון נספן וכן (איוביח) זורו על טוה וגפרית (ח) וכן (משליח) כי חנס טוורה פרשת טוורין
דנו וקטנית : וישק את בני ישראל . (יזמא פז) כתכון לכודקן כפוטות שלב מיתות נדונו סס חס יש עדים והתראה כסיף כוונת
אלה עיר הכדפת זמן מרוכין . עדים כלל התראה כמנפה טל' ויגוף ה' את העם . לא עדים ולא התראה כהדרוקן שכלקום היום וכל
בעתים : (כא) מה עשה לך העם הזה . כמה יסורים סבלת שסרוך עד שלא תכיל עליהם השואה : (כב) כי ברע הוא
בדרך רע עם הולכין תמיד וכנסיות לפני סקוס : (כד) ואומר להם . דבר אחד למי זכר לכה וחס מהרו והתכין קויותנו
ואשליכנו באש . ולא ידעתו שיהא העגל הזה וילא : (כה) פרוע . מוגולה שחמו וקלמו כמו (במדבר ה) ופרע את רוח
האשה : לשמעה בקמיהם . להיות להם הדבר הזה לנגות כפי כל הקמים עליהם : (כו) מילה' אלי . יבא אלי : כד
לוי . (יזמא כו) מכתן עכל הטבת כשר ; (כז) כה אמר וגו' . וסיק חמר (שטור' בו) ונסת לאלהים יתום כד זכור' כמנעילת
אחי

התמורה אגא שמע : יש תורה בד קריב משה למשקיתא ותמא ית עיגלא וחנינו בידהו כלשיעא מחנינו
 ומתחין קרמוי וסמא תורה בגויה מטפו ומשבור קדם עמא ומן יד תקף רמח רמניה דמשה וסלק מן דרוי ית ליתא
 רמח ויהוון בשיפולי טוריא ברם בתבא דרשא די בהון תנה פרח ועסי דצור שמיא ותורה צוות ואמר חבל על
 עמא דשמעו בסיני מן פים קודשא לא בעקרוו לפיו צלם וצורה וכל דמו ולסוף ארבעין יומין עברו עיל
 מתבא דלית ביה מישא : כ ונסכי ית עיגלא בעברו ואוקר בגורא ושף עד בתורה דקיס ודרי על אגפי מוי
 דתחילא ואשקי ית בגא ישראל וכל מאן דתב תקו כל מאנא דתבא תורה סמא נקא באנא : כא ואמר משה
 מוי ארום אתיתא עלוי הובא רבא : כב ואמר אהרו וגוי אנת דעת ית עמא ארום בני צדיקא אינו ברם
 יצרא בישא הוא דאטעניו : כג ואמרו לי עיבד לנא בתלו דיטילון דקמא ארום דין משה בגרין דאסקנא
 מארעא דמצרים אישפתלב בטוריא באישא מצלתבא מן קדם : דלא אשפתמבענא מה תורה ליה בסיפיה :

כד ואמר ליהוון למאן אית דתב פריקי ויקברו לי וטלוקמיה בגורא ונאל סמא בגויה ונפס מגיה דמות עיגלא
 דרוי : כה נתבא משה ית עמא ארום פריעין הינו
 ארום פריעו על דרי דאיתן ית כלילא בקישא בהנה
 ברישיהון ותורה שקא רבא ונקרא תקיס דמקבש ביה
 דנפקטמיהון ביש בעממי ארעא וקמוו בהון שום ביש
 לדריהון : כו וקם משה בתבע פנהרין דמשקיתא
 ואמר מאן הוא בתלוא בני יתרו לומי ואתקשו לומיה כל בני דלוי : כז ואמר ליהוון כדון אמר : אלהא דישאאל
 כל

באר רחובות דקדוקי רש"י

ענין חלשכה כמו כיום הוא אכדו עשתמתי . והודיעך כזה תרי חלי חלא דאין חלת והנחם מענין תנחומין (טריסטין) תכינא דלענין
 וחשכה הודיעך כעבור כי חלל השם כ"ה לא זיכר שום קבלת הפעולה . לפ"ז דגש שתוך המון כמלת והנחם המורה סיון לשון כפעל היינו
 דוקא לאותו לשון כפעל הדומה להפעל והנחם (בדעק דין זעלבסטן) : (י) רצה לומר בין חלת ענות חלושה וכן כמלת קול
 ענות בשניה הוא השורש ענה רק המסון מחלקו כמלת ענות חלושה הנ"ע כלתי דגש הוא לשון קל ונעיינו הרמת קול כמו וענות ואחרת
 חלל קול ענות שה"ן כדגש נקרא לשון כמד היינו מחוק הפעולה וזה הוא מרופין ודופין כמו אש אגה תענה (כל"א פייניגין אודר
 לעשרין) : (ח) כדי דלא תטעה לומר שחלת וזה הוא השורש מר בג"ן בתחילה ויהיה תפמעו וזר העגל (ער החש
 ד

רשב"ם

(יש) ושלך נידוד . כשראה את העגל תשש כמו ולא היה בו כל להשליכם רחוק ממנו קלת שלא חיק את דגליו כנפלים כדרך כל משלכו
 נשוי כשאין בהם כל לשאת . וכן ראיתי בפרקים של רבי אליעזר ועיקר פשוטו כן : (כ) וזר . ויסור . זיקן . ען קנה : וזר . מן זרה :
 ככה הוא זרה . ואת האש זרה הלאה וישק את בני ישראל . כדקן כסוסות : (כד) וינא העגל הזה . נגמרה מלאכתו . כדכתיב וינא
 לצורך כלי . מונח כלי למעשהו : (כה) כי פרוע הוא . ככל מן החלות חמלות בוראו . כדכתיב ותפרעו כל ענתו פרעוהו אל
 תעברו : לשחנה . לדברי לעג וקלם נשאייהם כמו ותקח אזני סקן מנהו . בעין דיבור : (כז) איש את אחיו . החוטא
 כעגל

מכלל וופי

מקור מפרעל הקל ענין צעקה ופירושו לא צעקת המנצחים
 כמלחמה ולא צעקת המנצחים : (חלושה) . שם :
 (קול ענור אנכי שמע) . ענינו הובחה הקור כשיר :
 (יט) (ומהלח) . שרשו חלל ולא נדגש בקמוץ והיה
 וא קחלות כדגש אלא שבא בהתחמורת הכפל להכביל
 בני ובין יעטיהם וצקחלות עפרואפשו שיהיה
 מנחי העין : (כ) (וישרף באש) :
 פירוש התק העגל באש לבטל צורתו ואחר כך טחנו בפצירה
 פיספי הזהב לא ישרף אבל יותך : (ויטוון) . כדומר שף
 אוהו בפצירה פיס וזו היא טחינתו : (אשר דק) . עבר והוא

קמץ מפני האתנה : (כד) (התפרקו) . ענינו הפרשת דבר
 מדבר פירוש התפרקו מגומי הזהב אשר באוניהם זלפי כבא
 כלשון התפעל כי ברצון גדול עשו ורצו לרצות נפרקים
 מנזמיהם שלא יהיו להם עוד : (כה) (כי פרוע הוא) .
 פירוש מנולה ממעשיו הרעים : (לשמחה) . מקור
 ופירושו לדבה ולשמחה : (בקמיהם) . נקראו האויבים
 קמים לפי שקמים על
 ואנקלוס תרגם לדריהון ולפי שכנגדם דרעה
 דעתו הוא כמו בקמים תמיהם (כו) (מי לוי אלו) .
 ע

יהוה אלהי ישראל שימו איש-חרבו על-
 ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה
 והרגו איש-את-אחיו ואיש את-רעהו ואיש
 את-קרבו : כח ויעשו בני-לוי כדבר
 משה ויפל מן-העם ביום ההוא בשלישת
 אלפי איש : כט ויאמר משה מלאו ידכם
 היום ליהוה כי איש בבנו ובאחיו ולתת
 עליכם היום ברכה : * ל ויהי ממחרת
 ויאמר משה אל-העם אתם חטאתם חטאה
 גדלה ועתה אעלה אל-יהוה אולי אכפרה
 בעד חטאתכם : לא וישב משה אל-יהוה
 ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדלה
 ויעשו להם אלהי זהב : לב ועתה אם-
 תשא חטאתם ואם-אין מחני נא מספרך
 אשר כתבת : לג ויאמר יהוה אל-משה
 מי אשר חטא-לי אמחנו מספרי :
 לד ועתה לך נחה את-העם אל אשר-
 דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך ובינים
 פקדי ופקדתי עליהם חטאתם : לה וינף
 יהוה את-העם על אשר עשו את-העגל
 אשר עשה אהרן : * א ונדבר יהוה
 אל-משה לך עלה מזה אתה והעם אשר
 העלית מארץ מצרים אל-הארץ אשר
 נשבעתי לאבותי ליצחק וליעקב לאמר
 לורעה אתננה : ב ושלחתי לפניך מלאך
 וגרשתי את-הכנעני האמרי והחתי והפרזי
 החוי והיבוי : ג אל-ארץ זבת חלב ודבש
 כי לא אעלה בקרבך כי עם-קשי-ערוף אתה

פז

גבר-חרביה על-ידיה עיבירו ותובו מארץ
 לתרע במשריתא וקטולו גבר-ית-אחיהו
 וגבר ית-חבריה ואנש ית-קרביה :
 כח ועברו בני-לוי כפתנמא דמשה ונפשו
 מן-עמא ביומא ההוא כתלתא אלפינ נקרא
 כט ויאמר משה קריבו ידכון קורבנא
 יומא-דין קדם-י ארי גבר בכריה ובאחיהו
 ולאיתתאה עליוכון יומא דין ברקן : ל והיה
 ביומא דבתרוהי ויאמר משה לעמא אתם
 חבתון חובא רבא וכען אסק קדם-י מאי
 אכפר על-חוביכון : לא ותב משה לקדם
 י ויאמר בבקעו חב עמא הדין חובא רבא
 ועברו להון דחלון דדקב : לב וכען אם-
 שבקת לחוביהון ואם-לא מחיני כען מספרך
 די כתבתא : לג ויאמר י ל משה מן די
 חב קדמי אמחיניה מספרי : לד וכען אין
 דבר ית-עמא לאתר הו-מלולית לך הא
 מלאכי יהוה קדמד וביום אסערותי ואסעו
 עליהון חוביהון : לה ומתא י ית-עמא
 על די-אישתעברו לעיגלא די עבר אהרן
 א ומליל י עס-משה איזול סק מכתא
 את ועמא דאסקתא מארעה דמצרים
 לארעה די קיימית לאברהם ליצחק וליעקב
 למימר לברך אתננה : ב ואשלח קדמד
 מלאכא ואתריד ית-כנענאי אמוראי וחסאי
 ופרזאי חיואי ויבוסאי : ג לארעה עברא
 חלב ודבש ארי לא אסליק שכינתי מבינה
 ארי עס-קשי-קדל את דילמא-אשיצין

פז